

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 17.4.2007
KOM(2007) 187 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

matkustajien, rahdin ja postin lentokuljetuksia koskevista tilastotiedoista 27 päivänä helmikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 437/2003 soveltamisesta saadusta kokemuksesta

SISÄLLYS

Tiivistelmä.....	3
1 JOHDANTO	3
1.1 TAUSTAA JA TAVOITTEITA	3
1.2 POLIITTINEN TAUSTA	4
1.3 SOVELTAMISSÄÄNNÖT	5
1.4 ASETUKSEN SOVELTAMINEN JÄSENVALTIOIHIN JA MUIHIN MAIHIN.....	6
2 ASETUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	6
2.1 ESILLE TULLEET KYSYMYKSET.....	6
2.1.1 Lakisääteisten velvoitteiden noudattaminen	6
2.1.2 Täytäntöönpanon ja tietojen säännöllisen toimittamisen ilmoittajamaille aiheuttama taakka	8
2.1.3 Tietojen keruu-, kokoamis- ja validointiprosessi.....	9
2.1.4 Menetelmäkysymykset.....	9
2.2 TULOKSET	9
2.2.1 Tietojen siirto ja validointi	9
2.2.2 Menetelmäohjeet.....	10
2.2.3 Tietojen levittäminen	10
3 PÄÄTELMÄT.....	12
3.1 LYHYEN AIKAVÄLIN KEHITYSNÄKYMÄT	12
3.2 PITKÄN AIKAVÄLIN KEHITYSNÄKYMÄT	12

TAULUKOT

Taulukko 1: Asetuksen vaatimusten mukaisuus: tietokokonaisuuksien toimittaminen vuosittain.....	7
Taulukko 2: Asetuksen vaatimusten mukaisuus: ilmoittavien lentoasemien lukumäärä tietokokonaisuuksittain ja vuosittain.....	8
Taulukko 3: Matkustajien, rahdin ja postin lentokuljetukset maittain: vuoden 2005 tiedot ja kasvu vuosina 2003–2005.....	11

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

matkustajien, rahdin ja postin lentokuljetuksia koskevista tilastotiedoista 27 päivänä helmikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 437/2003 soveltamisesta saadusta kokemuksesta

TIIVISTELMÄ

Matkustajien, rahdin ja postin lentokuljetuksia koskevista tilastotiedoista 27. helmikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 437/2003¹ 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti, kun tietoja on kerätty kolmen vuoden ajan, komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen kyseisen asetuksen soveltamisesta saadusta kokemuksesta. Nyt käsillä olevalla kertomuksella on tarkoitus täyttää edellä mainittu vaatimus, kun tietojen keruu on saatu päätökseen kolmelta ensimmäiseltä vuodelta (2003-2005).

Aluksi kuvataan yleisesti säädöksen taustaa, tavoitteita ja poliittista kontekstia, minkä jälkeen siirrytään käsittelemään täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä. Kertomuksessa annetaan myös tietoja keskeisistä tuloksista. Loppuosassa esitetään päätelmät ja mahdolliset tulevat muutokset.

Asetuksen täytäntöönpanon myötä on tullut saataville aiempaa suurempi määrä yksityiskohtaista tietoa lentoliikenteen matkustajamääristä ja tavarankuljetuksista Euroopassa, minkä lisäksi tilastojen laatu ja ajantasaisuus ovat parantuneet. Jäsenvaltiot ovat pyrkineet täyttämään asetuksen mukaiset vaatimukset, ja suurin osa jäsenvaltioista noudattaa asetettuja määräaikoja.

1 JOHDANTO

1.1 TAUSTAA JA TAVOITTEITA

Lentoliikennetilastoihin liittyvä vapaaehtoinen tietojenkeruu käynnistyi vuonna 1993 jäsenvaltioiden kanssa sovittujen menetelmien pohjalta. Kun asetus (EY) N:o 437/2003 annettiin, jo käytössä olleet menetelmät tulivat virallisiksi ja tietojen tarjontaa laajennettiin tiettyihin lisäosiin. Asetuksen tarkoituksena oli siis tuottaa komissiolle, muille EU:n toimielimille, jäsenvaltioiden viranomaisille ja kansalaisille vertailukelpoisia, luotettavia, yhdenmukaisia, säännöllisiä ja kattavia tilastotietoja matkustajien, rahdin ja postin kuljetuksista lentoliikenteessä EU:ssa.

Asetuksen (EY) N:o 437/2003 keskeisimmät piirteet voidaan tiivistää seuraavasti:

- Tietojen tarjontaa koskeva velvoite on määritelty lentoasemien tasolla. Joitakin lentoasemaryhmiä on määritelty, jotta vastaajille koituvaa taakkaa voitaisiin jakaa

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 437/2003, annettu 27. helmikuuta 2003, matkustajien, rahdin ja postin lentokuljetuksia koskevista tilastotiedoista, EUVL L 66, 11.3.2003, s. 1.

osiin siten, että pyydetään enemmän tietoja keskikokoisilta ja suurilta lentoasemilta ja vähennetään tai poistetaan kokonaan pienten lentoasemien tietojentoimitusvelvoite.

- Asetuksessa on määritelty kaksi tietojen toimittamistasoa: lentomatka sekä lennon lähtö- ja pääteasema. Tämä on tärkeää, jotta voitaisiin seurata sekä EU:n sisäisiä että EU:n ulkoisia lentoliikennevirtoja sekä lentokoneiden liikkeen (lentomatkan) että matkustajien tai rahdin liikkeen (lennon lähtö- ja pääteasema) mukaisesti ja tunnistaa matkustajat, joilla on suora jatkoyhteys.
- Tiedot on toimitettava erikseen sekä saapumisista että lähdöistä ja sekä reitti- että tilauslentoista. Tämän ansiosta voidaan tarkastella yksityiskohtaisesti saapuvien ja lähtevien liikennevirtojen ja reitti- ja tilauslento- ja tilauslentopalveluiden erilaisia vaikutuksia erityisesti EU:n ulkoisella tasolla.
- Myös lentoyhtiötietojen toimittamisesta on säännöksiä, vaikka tietojen kattavuutta ei erityisesti määritelty kyseisessä asetuksessa. Tämä on tärkeää, jotta markkinoiden avautumista ja erityisesti kilpailua eri reiteillä ja halpalentoyhtiöiden tuloa markkinoille voidaan seurata.
- Lentomatkatietojen osalta pyydetään kolme lisämuuttujaa: lentojen määrä, lentokoneen tyyppi ja käytävissä olevat istumapaikat. Nämä tiedot ovat merkityksellisiä, kun tarkastellaan yksityiskohtaisesti eri lentoasemien välisiä liikennevirtoja ruuhkautumisen, kapasiteetin ja lentokonekannan käytön suhteen.

1.2 POLIITTINEN TAUSTA

Yhteisen liikennepolitiikan kehittämiseksi vaaditaan parhaita mahdollisia tietoja lentoliikenteen matkustaja- ja tavarankuljetusten laajuudesta ja muutoksista. Valkoisessa kirjassa *Eurooppalainen liikennepolitiikka vuoteen 2010: valintojen aika*² määriteltiin yhteisön liikennepolitiikan tavoitteeksi Euroopan kansalaisille suunnatun tehokkaan ja toimivan liikennejärjestelmän tukeminen. Tavoite on säilytetty myös liikennepolitiikan valkoisen kirjan *välisarvioinnissa*³, vaikka sitä onkin kohdennettu enemmän liikenteen kestävyuden turvaamiseen Euroopassa. Näin ollen yhteisön ilmailutilastoja käytetään EU:n liikennepolitiikan toimintalinjojen ja EU:n muiden toimintalinjojen – kuten sisämarkkinoiden toiminnan – puitteiden muotoiluun sekä niiden seurantaan ja arviointiin.

Näiden tietojen merkitys EU:n päätöksenteossa on kasvamassa. Komissiolle myönnetyn toimivallan mukaisesti tietoja käytetään esimerkiksi yhä useammin kolmansien maiden kanssa tehtävien lentoliikennesopimusten valmisteluun. Tietoja käytetään myös lentoliikenteen hallintaan liittyvissä kysymyksissä, matkustaja- ja rahtivirtojen mittaamisessa sekä liikennemuotojen osuuksien laskemisessa EU:ssa. Tietoja voidaan käyttää lisäksi lentoasemille saapumisten mittaamiseen EU:n rajoilla.

Matkustajia koskevien tietojen merkitys on kasvussa, sillä tietokonepohjaisten varausjärjestelmien lipunvaraustietojen edustavuus koko markkinoiden osalta heikentyy internet-varausten yleistyessä. palvelun tyyppiä (reitti-/tilauslento) koskevien tietojen

² KOM(2001) 370 lopullinen, 12. syyskuuta 2001.

³ KOM(2006) 314, 22. kesäkuuta 2006: ”Kestävää liikkuvuutta Eurooppaan – Euroopan komission vuoden 2001 liikennepolitiikan valkoisen kirjan väliarviointi”.

kerääminen on hyvin vaikeaa mistään muusta lähteestä, ja tällaiset tiedot ovat erityisen tärkeitä tiettyjen EU:n ulkopuolisten reittien osalta, joilla suurin osa matkustajista käyttää tilauslentoja.

Lentorahtikuljetusten osalta tietojen kattavuuden ja laadun parantuminen mahdollistaa tietojen tiiviimmän käytön, sillä muita vaihtoehtoisia tiedonlähteitä ei ole.

Muita esimerkkejä tietojen käytöstä politiikan tarpeisiin ovat seuraavat:

- Kilpailun ja valtiontukien seurannan kannalta on hyödyllistä käyttää asetuksen antamaa mahdollisuutta vaatia lentoyhtiökoodien ilmoittamista.
- Pienistä ja keskisuurista lentoasemista kerätyt tiedot ovat hyödyllisiä aluepolitiikassa.
- Myös Euroopan lentoturvallisuusvirasto on kiinnostunut tietojen käyttämisestä turvallisuutta palveleviin tarkoituksiin.
- Tietoja voidaan lisäksi hyödyntää ympäristöpolitiikassa (päästöt ja melu).

1.3 SOVELTAMISSÄÄNNÖT

Asetuksella (EY) N:o 437/2003 täytäntöönpanovaltuudet annetaan komissiolle, ja valtuuksia käytetään komiteamenettelyä noudattaen 10 ja 11 artiklassa kuvatulla tavalla. Eurostat on käyttänyt komiteamenettelyä hyväksyäkseen sääntöjä, jotka kattavat asetuksen täytäntöönpanon eri näkökohtia. Säännöt hyväksytään komission asetusten muodossa tilasto-ohjelmakomitean antaman lausunnon pohjalta.

Tähän mennessä on annettu kaksi täytäntöönpanoasetusta, ja yksi menettely on käynnissä siten, että asetus on tarkoitus antaa vuonna 2007.

Komission asetuksessa (EY) N:o 1358/2003⁴ kuvataan hyvin kattava täytäntöönpanojärjestelyjen kokonaisuus, esimerkiksi luettelo yhteisön lentoasemista ja jäsenvaltioittain sallitut poikkeukset, tiedonsiirron tekniset järjestelyt sekä toimitettavien tietojen ja käytettävän koodauksen, nimikkeistön ja määritelmien tarkistaminen.

Komission asetuksella (EY) N:o 546/2005⁵ on lähinnä tarkoitus kattaa vuonna 2004 tapahtunut EU:n laajentuminen kymmenellä uudella jäsenvaltiolla, ja siinä annetaankin luettelo uusien jäsenvaltioiden lentoasemista ja haetuista poikkeuksista.

Vuonna 2007 on määrä antaa uusi komission asetus. Se sisältää tammikuusta 2007 sovellettavan, täysin tarkistetun luettelon yhteisön lentoasemista. Luetteloon ei sisälly poikkeuksia, sillä kaikkien poikkeuksien voimassaolo päättyi vuonna 2006.

⁴ Komission asetus (EY) N:o 1358/2003, annettu 31. heinäkuuta 2003, matkustajien, rahdin ja postin lentokuljetuksia koskevista tilastotiedoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 437/2003 täytäntöönpanosta sekä liitteiden I ja II muuttamisesta, EUVL L 194, 1.8.2003, s. 9.

⁵ Komission asetus (EY) N:o 546/2005, annettu 8. huhtikuuta 2005, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 437/2003 mukauttamisesta ilmoittavien maiden tunnusten jaon osalta ja asetuksen (EY) N:o 1358/2003 muuttamisesta yhteisön lentoasemista laaditun luettelon päivittämiseksi, EUVL L 91, 9.4.2005, s. 5.

1.4 ASETUKSEN SOVELTAMINEN JÄSENVALTIOIHIN JA MUIHIN MAIHIN

Asetusta (EY) N:o 437/2003 sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Sitä ei tarvitse saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Asetuksessa säädettiin kuitenkin myös mahdollisuudesta myöntää poikkeuksia, jotka koskevat tiettyjä lentoasemia, tietokokonaisuuksia ja muuttujia, jotka määritellään tiettyjen sääntöjen perusteella ja jotka ovat voimassa enintään kolme vuotta (vuoteen 2005 asti).

Romania ja Bulgaria ovat kumpikin ilmoittaneet halukkuutensa noudattaa EU:n tämän alan lainsäädäntöä täysimääräisesti liittymisestään alkaen ilman poikkeuksia. Näiden kahden uuden jäsenvaltion lentoasemien luettelo on sisällytetty *Bulgarian ja Romanian liittymissopimuksen* osaan *tekniset mukautukset tilastoja koskevaan yhteisön säännöstöön*.

Ehdokasmaat Kroatia ja Turkki toimittavat lentokenttätasolle aggregoituja tietoja, mutta entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ei toimita mitään tietoja.

Vuonna 2003 asetus (EY) N:o 437/2003 sisällytettiin virallisesti ETA:n sekakomitean päätöksellä ETA-sopimuksen liitteeseen XXI (Tilastot).⁶ Mainitun päätöksen mukaisesti Islannin ja Norjan on toimitettava asetuksessa edellytetyt tiedot, mutta Liechtenstein on vapautettu tietojen toimittamisesta.

Myös Sveitsi toimittaa asetuksen periaatteisiin pohjautuvia tietoja Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisestä yhteistyöstä tilastoalalla tehdyn sopimuksen mukaisesti⁷.

2 ASETUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

2.1 ESILLE TULLEET KYSYMYKSET

2.1.1 Lakisäätteisten velvoitteiden noudattaminen

Asetuksessa säädettyjen tietojentoimittamisvelvoitteiden noudattaminen on tarkastelujaksolla kehittynyt myönteisesti. Vuoden 2003 tietojen toimittaminen oli yleisesti sängen kattavaa, mutta siihen liittyi eräiden ilmoittajamaiden osalta ongelmia, jotka koskevat tietokokonaisuuksien jaksottaisuutta tai aukkoja joidenkin tietojen toimittamisessa (lentokoneiden liikkumiset, matkustajat, joilla on jatkoyhteys, tai käytettävissä olevat matkustajapaikat). Kahden seuraavan vuoden tietojen toimituksissa tilanne parantui, erityisesti tietokokonaisuuksien jaksottaisuuden osalta, jota nyt noudatetaan täysimääräisesti.

Taulukossa 1 osoitetaan tietojen toimittamista kuvaava tilanne vuosina 2003–2005 tietokokonaisuuksittain ja jaksottaisuuden mukaisesti. Asetuksen (EY) N:o 1358/2003 mukaisesti tietokokonaisuudet A1 ja B1 ovat kuukausittaisia (neljännesvuosittaisuus hyväksyttiin ainoastaan vuonna 2003) ja tietokokonaisuus C1 on vähintään vuosittainen.

⁶ ETA:n sekakomitean päätös N:o 132/2003, tehty 26. syyskuuta 2003, ETA-sopimuksen liitteen XXI (Tilastot) muuttamisesta, EUVL L 331, 18.12.2003, s. 68.

⁷ Sopimus Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisestä yhteistyöstä tilastoalalla allekirjoitettiin 26. lokakuuta 2004 ja hyväksyttiin neuvoston päätöksellä 27. helmikuuta 2006, EUVL L 90, 28.3.2006, s. 1–21.

Taulukko 1: Asetuksen vaatimusten mukaisuus: tietokokonaisuuksien toimittaminen vuosittain

	2003			2004			2005		
	A1	B1	C1	A1	B1	C1	A1	B1	C1
Belgia	M	M	Q	M	M	A/M	M	M	A/M
Tšekki	Q	Q	Q	M/Q	M/Q	M/Q	M	M	M
Tanska	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Saksa	M	M	A	M	M	A	M	M	-
Viro	Q	-	Q	Q	Q	Q/A	M	M	Q
Kreikka	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Espanja	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Ranska	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Irlanti	M	-	-	M	M	A/M	M	M	A/M
Italia	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Kypros	Q	Q	Q	M/Q	M/Q	M/Q	M	M	M
Latvia	M	-	Q	M	M	M/Q	M	M	M
Liettua	-	A	Q	-	Q	Q	M	M	M
Luxemburg	A	-	A	A	-	-	M	-	-
Unkari	M	M	M	M	M	M	M	M	A/M
Malta	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Alankomaat	M	M	A	M	M	-	M	M	-
Itävalta	M	M	A	M	M	A	M	M	A
Puola	-	-	A	M	M	A/M	M	M	A/M
Portugali	Q	Q	Q	M	M	M	M	M	M
Slovenia	-	-	M	M	M	M	M	M	M
Slovakia	Q	Q	Q	M/Q	M/Q	M/Q	M	M	M
Suomi	M	M	A/M	M	M	A/M	M	M	A/M
Ruotsi	M	-	M	M	M	M	M	M	M
Yhdistynyt kuningaskunta	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Bulgaria	-	-	M	-	-	M	-	-	M
Romania	-	Q	Q	Q	Q	Q	M	M	M
Kroatia	-	-	-	-	-	A	-	-	A
Turkki	-	-	M	-	-	M	-	-	M
Islanti	M	M	A/M	M	M	A/M	M	M	A/M
Norja	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Sveitsi	Q	Q	A	M	M	A	M	M	A

Selitys: M: kuukausittain; Q: neljännesvuosittain; A: vuosittain; -: ei toimitettu

Eräiden jäsenvaltioiden osalta on edelleen joitakin ongelmia. Tärkeimmät ratkaisua odottavat kysymykset ovat soveltuvien rahtitietojen toimittaminen, tietokokonaisuuden C1 toimittaminen sekä tietojen laatuun liittyvät ongelmat käytettävissä olevia matkustajapaikkoja koskevissa tiedoissa. Useimmat kyseisistä maista ovat kuitenkin panneet täytäntöön korjaavia toimenpiteitä tai suunnittelevat järjestelmiensä parantamista, jotta lakisääteisiä velvoitteita voitaisiin täysimittaisesti noudattaa.

Myönnettyjen poikkeuksien soveltamisessa ei ole havaittu erityisiä ongelmia. Poikkeuksia hakeneet maat ovat poikkeuksien voimassaolon päättymisen jälkeen ryhtyneet toimittamaan kaikki vaadittavat tiedot. Jotkin maat ovat jopa päättäneet

olla käyttämättä niille myönnettyä poikkeuskautta ja ovat ryhtyneet toimittamaan tietoja jo ennen niiden tuleamista pakollisiksi. Taulukossa 2 on ilmoittavien lentoasemien lukumäärä maittäin.

Taulukko 2: Asetuksen vaatimusten mukaisuus: ilmoittavien lentoasemien lukumäärä tietokokonaisuuksittain ja vuosittain.

	2003			2004			2005		
	A1	B1	C1	A1	B1	C1	A1	B1	C1
Belgia	1	1	1	2	2	5	2	2	5
Tšekki	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tanska	8	3	9	10	10	10	10	10	10
Saksa	70	69	40	68	68	40	71	71	:
Viro	1	:	1	1	1	2	1	1	2
Kreikka	38	38	38	38	38	38	38	38	38
Espanja	33	33	38	33	33	39	33	33	39
Ranska	80	80	80	64	64	64	66	66	66
Irlanti	3	:	:	3	3	11	6	6	11
Italia	30	30	42	34	34	42	34	34	43
Kypros	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Latvia	1	:	2	1	1	2	1	1	2
Liettua	:	1	3	:	1	3	3	3	3
Luxemburg	1	:	1	1	:	:	1	:	:
Unkari	1	1	1	1	1	1	1	1	3
Malta	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Alankomaat	5	5	5	5	5	:	5	5	:
Itävalta	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Puola	:	:	12	1	1	12	1	1	10
Portugali	9	9	9	9	9	10	10	10	10
Slovenia	:	:	1	1	1	1	1	1	1
Slovakia	2	2	2	2	2	6	2	2	6
Suomi	31	28	26	31	30	26	30	30	26
Ruotsi	18	:	42	18	3	42	18	3	32
Yhdistynyt kuningaskunta	47	47	60	47	47	61	48	48	61
Bulgaria	:	:	4	:	:	4	:	:	4
Romania	:	17	17	16	16	16	3	3	9
Kroatia	:	:	:	:	:	8	:	:	9
Turkki	:	:	14	:	:	15	:	:	14
Islanti	1	1	24	1	1	24	1	1	24
Norja	81	54	133	81	55	137	82	52	166
Sveitsi	7	7	62	7	7	62	7	7	7

2.1.2 Täytäntöönpanon ja tietojen säännöllisen toimittamisen ilmoittajamaille aiheuttama taakka

Useimmissa ilmoittajamaissa asetuksen noudattaminen on edellyttänyt uusien tiedonkeruu- ja tiedonkokoamisprosessien täytäntöönpanoa. Toisissa maissa taas on tarvittu jo olemassa olleiden prosessien laajentamista tai mukauttamista. Hyvin harvoissa tapauksissa ei ole toteutettu mitään erityistoimenpiteitä, koska prosessit olivat jo vaatimusten täyttämisen kannalta riittäviä. On mainittava, että asetuksessa ei ole varauduttu rahoitustukeen sen täytäntöönpanokustannusten kattamiseksi.

Useimmat ilmoittajamaat pitävät säännöllisen tietojentoimittamisen aiheuttamaa työtaakkaa siedettävänä. Joissakin maissa tähän kuitenkin liittyy merkittävä rasitus, erityisesti lentoasemien osalta, jotka ovat perimmäisiä tietojentoimittajia.

Euroopan tilastojärjestelmän ohjelmointia ja koordinaatiota käsittelevä työryhmä käynnisti vuonna 2006 pilottitutkimuksen, joka osoitti kustannustilanteen olevan vaihteleva. Vuotuiset keskimääräiset kustannukset ilmoituksen antavaa lentokenttää kohden vaihtelivat merkittävästi maittain. Tietyissä määrin tämä kuvastaa tietoja Eurostatille toimittavien toimivaltaisten kansallisten viranomaisten erilaista asemaa suhteessa kansallisiin tiedontuottajiin, yleensä lentoasemiin. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat olla kansallisia tilastolaitoksia, siviili-ilmailuviranomaisia, liikenneministeriöitä tai jopa lentokenttähallintoja niissä maissa, joissa on vain yksi lentokenttä.

2.1.3 Tietojen keruu-, kokoamis- ja validointiprosessi

Tietojen keruu- ja kokoamisprosessi noudattaa ilmoittavissa maissa perinteistä alhaalta ylöspäin suuntautuvaa tiedonkulkua. Yleensä tällainen tiedonkulku alkaa lentoyhtiöistä ja/tai niiden edustajista, jotka toimittavat tiedot lentokenttäorganisaatioille, yleensä sähköisten vakiomuotoisten liikkumista kuvaavien viestien pohjalta. Tämän jälkeen lentokentät toimittavat tiedot toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, jotka toteuttavat kansallisten tietojen kokoamisen, validoinnin ja toimittamisen Eurostatille.

Tästä yleisestä tietojen kulkumallista on kuitenkin joitakin erilaisia versioita. Joissakin tapauksissa lentokentät käyttävät tietojen tarjontaan omia tietokantoja tai -lähteitä, erityisesti joissakin niistä muuttujista, joita tarvitaan tietokokonaisuuteen C1, esim. lentokoneiden liikkeistä. Muissa tapauksissa lentoyhtiöt tai niiden edustajat toimittavat tiedot suoraan toimivaltaisille kansallisille viranomaisille.

Kaikki toimivaltaiset kansalliset viranomaiset tekevät validointitarkastuksia ennen tietojen lähettämistä Eurostatille. Tässä ne käyttävät sisäisesti laadittuja valvontamenettelyjä ja/tai Eurostatin toimittamaa esivalidointiin tarkoitettua ohjelmistotyökalua. Validointisäännöt kattavat monia prosessin seikkoja, kuten tietojen muodon, koodauksen, tietokokonaisuuksien ja muuttujien välisen yhdenmukaisuuden jne.

2.1.4 Menetelmäkysymykset

Asetuksen (EY) N:o 1358/2003 täytäntöönpanoa koskevat menetelmäjärjestelyt ovat luoneet yhteiset puitteet, joissa varmistetaan yhdenmukaistettu tietojen keruu ja vertailukelpoisten tulosten tuottaminen. Tarkastelujakson aikana ei ole noussut esiin merkittäviä menetelmäkysymyksiä.

2.2 TULOKSET

2.2.1 Tietojen siirto ja validointi

Asetuksen (EY) N:o 437/2003 7 artiklassa edellytetään, että tietojen siirto tapahtuu viimeistään kuusi kuukautta havaintokauden päättymisen jälkeen. Tarkastelujaksolla

tämän määräajan noudattaminen parantui merkittävästi. Nyt määräaikaa noudatetaan yleisesti ja monissa tapauksissa aika on merkittävästi lyhentynyt.

Tietojen toimittamista koskevissa teknisissä järjestelyissä on saavutettu korkea standardointitaso. Tiedot toimitetaan Eurostatille sähköisesti pyydetyn tiedostorakenteen ja tietumuodon mukaisina. Tämän ansiosta tiedot voidaan nopeasti liittää Eurostatin tuotantotietokantaan ja perusvirheet tai tuntemattomat koodit voidaan havaita varhain.

Kun tiedot on ladattu Eurostatin tietokantaan, sovelletaan yksityiskohtaisia validointimenettelyjä toimitettujen tietojen laadun varmistamiseksi. Validointiin sisältyy tietokokonaisuuksien sisäinen yhdenmukaisuus, yhdenmukaisuus ajan suhteen, tietokokonaisuuksien johdonmukaisuus ja tulosten vertailu kahden sellaisen ilmoittajamaan välillä, joilla on yhteisiä reittejä.

Tietojen yleistä laatutasoa voidaan pitää korkeana. Tämä näkemys perustuu siihen, että vankat menetelmäpuutteet on pantu täytäntöön, kansallisella tasolla on tehty työtä kokoamis- ja validointimenettelyjen parissa ja Eurostat tekee tämän jälkeen laadunvarmistusta ennen tietojen levittämistä.

2.2.2 *Menetelmäohjeet*

Eurostat on laatinut viitekäsikirjan *Reference Manual on Air Transport Statistics* jossa annetaan jäsenvaltioille ja muille ilmoittajamaille ohjeita asetuksen täytäntöönpanosta. Käsikirjaa päivitetään säännöllisesti kyseisten tilastotietojen keruun kannalta keskeisillä uusimmilla tiedoilla, asiakirjoilla ja ohjeilla.

2.2.3 *Tietojen levittäminen*

Asetuksen (EY) N:o 1358/2003 3 artiklan mukaisesti komissio voi levittää tietoja, joita jäsenvaltiot eivät ole julistaneet luottamuksellisiksi. Käytännössä erittäin harvat maat ovat käyttäneet tätä säännöstä ja valtaosaa Eurostatille toimitetuista tiedoista voidaankin levittää.

Lentoyhtiötietojen levittäminen on kuitenkin rajoitettu aggregoituihin arvoihin EU:ssa ja sen ulkopuolella hyväksytyjen lentoyhtiöiden osalta. Lentoyhtiöitä koskevien yksityiskohtaisten tietojen toimittaminen on vapaaehtoista ja käytännössä luottamuksellisuuteen liittyvät kansallisen tason rajoitukset estävät monia maita tarjoamasta tällaisia tietoja tai rajoittavat tarjonnan aggregoituihin arvoihin.

Eurostat julkaisee kootut tiedot oman levittämistietokantansa kautta, joka on vapaasti saatavilla Eurostatin www-sivustolta. Kokorajoitusten vuoksi lentokentältä toiselle suuntautuvaa liikennettä (lentoreittejä) koskevaan tietojen levittämiseen sovelletaan kynnysrakennetta. Eurostat levittää näitä tietoja myös erityisjulkaisujen avulla, joita on mm. *Statistics in Focus* –sarja, tai lehdistötiedotteissa, joissa tarjotaan median ja kansalaisten kannalta relevantteja tietoja.

Taulukko 3 sisältää joitakin tämän asetuksen pohjalta koottuja avainlukuja Euroopan lentoliikenteestä.

Taulukko 3: Matkustajien, rahdin ja postin lentokuljetukset maittain: vuoden 2005 tiedot ja kasvu vuosina 2003–2005.

	Matkustajat		Rahti ja posti	
	Vuoden 2005 tiedot	Kasvu 2003–2005	Vuoden 2005 tiedot (tonnia)	Kasvu 2003–2005
Belgia	17 813 943	18,0 %	694 523	14,5 %
Tšekki	11 265 764	45,2 %	56 259	5,7 %
Tanska2	22 172 778	14,1 %	7 465	-17,0 %
Saksa	145 977 422	20,5 %	3 005 967	23,0 %
Viro	1 393 105	96,2 %	9 739	92,8 %
Kreikka	30 798 527	9,3 %	105 502	-23,0 %
Espanja	143 679 871	19,5 %	526 125	19,6 %
Ranska	107 955 149	12,1 %	1 476 721	4,3 %
Irlanti	24 254 298	24,4 %	89 356	114,6 %
Italia	87 906 423	18,9 %	754 302	10,3 %
Kypros	6 782 277	11,6 %	39 220	23,3 %
Latvia	1 872 040	165,5 %	15 428	14,0 %
Liettua	1 434 241	98,7 %	9 580	83,6 %
Luxemburg	1 538 152	6,1 %	624 803	3,7 %
Unkari	8 048 760	60,6 %	55 472	9,8 %
Malta	2 757 240	4,1 %	16 891	2,2 %
Alankomaat	46 433 037	12,8 %	1 550 736	11,7 %
Itävalta	19 684 822	24,6 %	181 533	41,0 %
Puola1	7 080 325	16,2 %	31 130	-48,3 %
Portugali	20 272 160	14,3 %	129 516	4,8 %
Slovenia1	1 217 167	16,3 %	4 549	-27,1 %
Slovakia	1 582 978	152,9 %	4 069	-68,3 %
Suomi	12 348 113	17,4 %	119 569	33,3 %
Ruotsi	22 899 135	12,0 %	:	-
Yhdistynyt kuningaskunta	204 013 386	14,7 %	2 450 838	7,2 %
Euroopan unioni 25¹	705 820 750	8,5 %	10 953 661	3,5 %
Bulgaria	5 022 584	40,5 %	16 845	8,5 %
Romania	3 493 783	28,6 %	17 980	13,5 %
Kroatia1	3 915 666	18,7 %	18 109	82,3 %
Turkki	53 515 594	58,9 %	333 511	19,5 %
Islanti	2 111 100	35,2 %	62 969	38,7 %
Norja	:	-	:	-
Sveitsi	28 876 072	12,5 %	334 024	3,8 %

EU:n aggregaatteihin ei sisälly kaksinkertaista laskentaa EU:ssa sijaitsevien lentoasemien välillä.

1 Tietojen saatavuuden vuoksi kasvu on laskettu vuosien 2004 ja 2005 välillä.

2 Tanskan rahtitietoihin ei sisälly Kööpenhaminan Kastrupin lentokenttä, koska sen tiedot eivät ole saatavilla.

3 PÄÄTELMÄT

Asetuksen (EY) N:o 437/2003 täytäntöönpanosta saatuja kokemuksia ja tuloksia voidaan yleisesti pitää hyvin myönteisinä. Vaikka samankaltainen järjestelmä oli käynnissä jo ennen asetuksen antamista, oikeudellisten vaatimusten määrittämiseksi tehty työ ja siihen osoitetut resurssit sekä jäsenvaltioissa että Eurostatissa ovat mahdollistaneet vertailukelpoisten ja luotettavien tulosten saamisen nopeasti. Tämä on erityisen merkittävää EU:hun vuonna 2004 liittyneiden 10 jäsenvaltion kannalta, sillä niiden aiemmat kokemukset lentoliikennetietojen keruusta olivat vähäiset.

Useimmat asetuksen tulkintaan sekä tietojen keruuseen, kokoamiseen, toimittamiseen ja validointiin liittyvät ongelmat on tunnistettu ja niihin on asianmukaisesti vastattu. Asetuksen täytäntöönpanon myötä on tullut saataville aiempaa suurempi määrä tietoa tältä toimialalta, minkä lisäksi tilastojen laatu ja ajantasaisuus ovat parantuneet. Mitä tulee tietojen käyttöön, saatuja tuloksia voidaan soveltaa suoraan politiikan suunnittelussa, erityisesti lentoliikennealan politiikan kehittämisessä, täytäntöönpanossa ja seurannassa sekä jäsenvaltioissa että EU:n tasolla. Tietojen levittäminen erilaisten julkisten välineiden avulla on antanut lisää näkyvyyttä koko prosessille ja tarjonnut kansalaisille vastinetta toimintaan sijoitetuille resursseille.

3.1 LYHYEN AIKAVÄLIN KEHITYSNÄKYMÄT

Lyhyellä aikavälillä toiminnassa olisi keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

- Tietojen laadun kehittäminen edelleen tietyissä kohdin: Joidenkin ilmoittajamaiden on tehtävä lisätyötä, jotta ne voivat säännöllisesti toimittaa luotettavia ja vertailukelpoisia tietoja rahtimuuttujista ja käytettävissä olevista matkustajapaikoista sekä tiettyjä tietokokonaisuuteen C1 sisältyviä tietoja.
- Lentoyhtiötietojen toimittaminen: Sellaisten lentoyhtiötietojen toimittaminen, joissa erotellaan vähintäänkin EU:n lentoyhtiöt ja muut lentoyhtiöt, on tavoite, joka kaikkien jäsenvaltioiden pitäisi pystyä saavuttamaan vaarantamatta luottamuksellisuutta. Lisäksi erityistekijät, kuten lentoliikennesopimusten neuvottelemisen kolmansien maiden kanssa, voivat edellyttää sellaisen menettelyn määrittelyä, jolla komissio voi pyytää jäsenvaltioita toimittamaan yksityiskohtaisia lentoyhtiötietoja, jotka eivät sisälly säännölliseen tietojen toimittamiseen.
- EU:n laajentuminen Bulgariaan ja Romaniaan: Eurostat aikoo kiinnittää erityistä huomiota sen varmistamiseen, että nämä kaksi uutta jäsenvaltiota noudattavat lentoliikenteen tilastoja koskevaa EU:n lainsäädäntöä.

3.2 PITKÄN AIKAVÄLIN KEHITYSNÄKYMÄT

Pitkän aikavälin kehitysnäkymiin sisältyisi luultavasti tiedonkeruun laajentaminen esim. seuraaviin muuttujiin: matkustajien todellinen lähtö- ja pääteasema, kun matkaan sisältyy useita lentoja (vähintäänkin niiltä matkustajilta, joilla on yksi matkalippu koko matkaa varten); saapuvien, EU:n ulkopuolisten maiden matkustajien kansallisuus; lipunhinnoittelu; epäsuoria jatkoyhteyksiä käyttävien

matkustajien (eli transit-matkustajien) määrä lentokentittäin; tai liikkumisten lukumäärän jaottelu vuorokaudenajan ja tekniikan mukaisesti ja sertifioitujen melutasostandardien pohjalta.

Nämä muuttajat liittyvät politiikan uusiin tarpeisiin ja ulottuvat asetuksen nykyistä soveltamisalaa laajemmalle. Ilmoittajamaat ovat kuitenkin selvästi ilmaisseet, että tällä hetkellä tällaisten tietojen kerääminen on mahdotonta ja että kaikki lentoliikennetilastojen keruuseen mahdollisesti liittyvä lisärasite on asianmukaisesti perusteltava.

Kahta muutosta, joihin ei liity uusia tietovaatimuksia, voitaisiin joka tapauksessa harkita:

- Tietojen toimittamiskauden lyhentäminen viiteen kuukauteen havaintojakson päättymisestä, mikä vastaa muita liikennemuotoja koskevien tilastotietojen keruuta.
- Maantieteellisen kattavuuden laajentaminen joko EU:n tulevien laajentumisten tai kolmansien maiden kanssa tehtävien vapaaehtoisten yhteistyösopimusten seurauksena.